

Olsztyn, dnia 30 kwietnia 2014 r.

PS-III.865.1.2014.RK

**Pani
Krystyna Dudzińska
Dyrektor
Miejskiego Urzędu Pracy
w Olsztynie**

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Urzędzie Pracy w Olsztynie, 10-450 Olsztyn, ul. Piłsudskiego 64B, Regon 510956873, NIP 739-31-27-639.

Miejsce kontroli: siedziba jednostki kontrolowanej.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełniły:

- Pani Krystyna Dudzińska – Dyrektor Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie, powołana na to stanowisko przez Prezydenta Olsztyna, z dniem 10 sierpnia 2009 r.;
- Pani Katarzyna Pietkiewicz – Zastępca Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie, powołana na to stanowisko przez Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie, z dniem 12 sierpnia 2009 r.;
- Pani Grażyna Głowczyńska – Zastępca Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie, powołana na to stanowisko przez Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie, z dniem 1 lipca 2006 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-3]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Oddziału Pracy Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Pan Radosław Krzemiński – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa 58/2014, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniący funkcję przewodniczącego zespołu kontrolującego;

2. Pani Paulina Wojciechowicz – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa 56/2014, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję członka zespołu kontrolującego, na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego nr FK-VI.0030.270.2014 z dnia 17 marca 2014 r.

[Dowód: akta kontroli str. 4]

Termin kontroli: 17 marca 2014 r. – 25 marca 2014 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 1 w 2014 r.

Zakres kontroli:

- Ocena prawidłowości przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej;
- Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2013 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 oraz art. 112 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm).

Ileokroć w wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o:

- Ustawie – oznacza to ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.);
- MPiPS – oznacza to Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej;
- MUP – oznacza to Miejski Urząd Pracy w Olsztynie;
- FP – oznacza to Fundusz Pracy;
- EFS – oznacza to Europejski Fundusz Społeczny;
- Prezydencie – oznacza to Prezydenta Olsztyna;
- Dyrektorze – oznacza to Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie;
- Zastępcy Dyrektora – oznacza to Zastępcę Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie.

Obowiązujące w zakresie przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej przepisy prawa to:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.);
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z 2008 r. Nr 93, poz. 585, z 2010 r. Nr 18, poz. 99 oraz z 2011 r. nr 233 poz. 1381);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 225 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.);
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz. 1054 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 155 poz. 922 ze zm.), zwane dalej rozporządzeniem I;
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. z dnia 26 kwietnia 2012 r., poz. 457 ze zm.), zwane dalej rozporządzeniem II;
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie przyznawania środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych (Dz. U. z dnia 26 kwietnia 2012 r., poz. 456);
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy „de minimis”, (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006 r., str. 5);
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 875/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady „de minimis” dla sektora rybołówstwa i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1860/2004, w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa (Dz. Urz. L 379 z 28.12.2006 r., str. 5; Dz. Urz. UE L 193 z 25 lipca 2007 r., str. 6);

**Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się
pozytywnie.**

W oparciu o dokumenty przedstawione przez MUP oraz informacje udzielone przez pracowników, kontrolujący zweryfikowali proces przyznawania bezrobotnym jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, który miał miejsce w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. Zasadniczym celem kontroli było zbadanie, czy działania MUP w przedmiocie przyznawania bezrobotnym jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Kontrolujący ustalili również poziom efektywności wydatkowania środków Funduszu Pracy na objęcie kontrolą zadanie, terminowość wykonywanych czynności oraz stopień wydajności i operatywności zarządzania środkami FP, zgodnie z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów przy możliwie najmniejszych nakładach. Sprawdzono również zgodność danych przedstawionych kontrolującym z realizacji ww. zadań w kontrolowanym okresie, z obowiązującą sprawozdawczością – sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP.

W kontrolowanym okresie Miejski Urząd Pracy w Olsztynie funkcjonował na podstawie:

- Regulaminu Organizacyjnego, wprowadzonego w życie Uchwałą Nr 160/4/2009 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 31 grudnia 2009 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Zespołu - Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie i Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego;
- Regulaminu Organizacyjnego, wprowadzonego w życie Uchwałą nr 54/3/2012 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Zespołu - Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie i Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie za realizację zadania przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej odpowiedzialny jest Dział Rynku Pracy, wchodzący w skład Centrum Aktywizacji Zawodowej.

[Dowód: akta kontroli str. 5-74]

Ponadto w okresie objętym kontrolą w MUP obowiązywały następujące regulaminy przyznawania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej:

- Regulamin dotyczący przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie indywidualnej działalności gospodarczej w ramach projektu „Zaplanuj swoją przyszłość”, wprowadzony Zarządzeniem nr 7/2011 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 1 sierpnia 2011 r.;
- Regulamin dotyczący przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy osobie bezrobotnej na podjęcie indywidualnej działalności gospodarczej, wprowadzony Zarządzeniem nr 7-1/2011 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 1 sierpnia 2011 r.;
- Regulamin dotyczący przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej, wprowadzony Zarządzeniem nr 5/2012 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 1 lutego 2012 r.;
- Regulamin dotyczący przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy osobie bezrobotnej na podjęcie indywidualnej działalności gospodarczej w ramach projektu „Zaplanuj swoją przyszłość”, wprowadzony Zarządzeniem nr 12/2012 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 26 marca 2012 r.;
- Regulamin dotyczący przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie indywidualnej działalności gospodarczej w ramach projektu „Zaplanuj swoją przyszłość”, wprowadzony Zarządzeniem nr 13/2012 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 2 maja 2012 r.;
- Regulamin dotyczący przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej, wprowadzony Zarządzeniem nr 16/2012 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 9 maja 2012 r.;
- Regulamin dotyczący przyznawania dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej w ramach projektu „Zaplanuj swoją przyszłość”, wprowadzony Zarządzeniem nr 6/2013 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 1 lutego 2013 r.;
- Regulamin dotyczący przyznawania dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej, wprowadzony Zarządzeniem nr 4/2013 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 1 lutego 2013 r.;
- Regulamin dotyczący przyznawania dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej w ramach projektu „Zaplanuj swoją przyszłość”, wprowadzony Zarządzeniem nr 15/2013 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 10 czerwca 2013 r.;

- Regulamin dotyczący przyznawania dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej, wprowadzony Zarządzeniem nr 17/2013 Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie z dnia 10 czerwca 2013 r.

Zapisy powyższych regulaminów były zgodne z ustawą oraz obowiązującymi rozporządzeniami I i II.

[Dowód: akta kontroli str. 75-226]

W MUP wszelkie czynności związane z realizacją zadania będącego przedmiotem kontroli zostały uregulowane w dokumencie „Procedury postępowania w przypadku przyznawania bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej”, zatwierdzonym przez Dyrektora MUP w dniu 1 października 2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. 266-270]

W **2012 r.** w MUP łączna kwota środków FP na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wyniosła **9.639.700 zł**.

Na przyznanie bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej w 2012 r. zaplanowano kwotę **4.157.949 zł**, w tym:

- 852.037 zł – środki FP;
- 1.407.534 zł – środki FP pochodzące z EFS;
- 469.120 zł – Program specjalny
- 1.429.258 zł – środki FP - Rezerwa Ministra.

Wydatkowano kwotę **4.139.182,33 zł**, środki niewydatkowane stanowiły kwotę 18.766,67 zł.

W **2012 r.** do MUP wpłynęło **358** wniosków o przyznanie jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej, spośród których:

- **245** wniosków rozpatrzono pozytywnie;
- **113** wniosków rozpatrzono odmownie (nie miały miejsca odmowy z powodu braku środków);
- **15** wniosków nie zostało zrealizowanych z powodu rezygnacji wnioskodawców.

W **2012 r.** zawarto **230** umów o przyznanie jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej.

Kontrolujący, konfrontując informacje dotyczące dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej w 2012 r. z informacjami umieszczonymi w sprawozdaniu MPiPS-

02 o przychodach i wydatkach FP, stwierdzili rozbieżność co do zgodność danych dotyczących liczby osób, którym w 2012 r. udzielono dofinansowania. W sprawozdaniu MPiPS-02 za grudzień 2012 r. wskazano 212 osób, którym w ww. okresie udzielono dofinansowania, podczas gdy faktycznie dofinansowania udzielono 230 osobom. Ponadto w sprawozdaniu MPiPS-02 za grudzień 2012 r., jako kwotę wykorzystaną na dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej wskazano 3.670.677,33 zł, podczas gdy faktycznie na dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej w ww. okresie wydatkowano kwotę 4.139.182,33 zł. Reasumując MUP zmniejszył w sprawozdaniu MPiPS-02 wydatki na podjęcie działalności gospodarczej o 468.505 zł oraz zaniżył o 18 liczbę osób, którym przyznano dofinansowanie. Według wyjaśnień kierownika Działu Rynku Pracy, wydatki w ramach programu specjalnego wykazane zostały w pozycji 77. Powyższe oznacza, że ww. wydatki i liczba osób nie są uwzględnione w poz. 52.

[Dowód: akta kontroli str. 227]

Wskazać należy, że zgodnie z obowiązującymi w 2012 r. *Objaśnieniami do formularza sprawozdania MPiPS-02*, w wierszu nr 52 powinna być uwzględniona liczba osób i kwota środków na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnych (w tym koszt pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa), o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2 oraz art. 108 ust. 1 pkt 13 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 234]

Średnia kwota przyznanych bezrobotnemu środków - wyniosła w 2012 r. 17.996,40 zł.

W **2013 r.** w MUP łączna kwota środków FP na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wyniosła **12.194.500 zł.**

Na przyznanie bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej w 2013 r. zaplanowano kwotę **4.722.822 zł**, w tym:

- 314.326 zł – środki FP;
- 3.535.870 zł – środki FP pochodzące z EFS;
- 522.626 zł – Program specjalny
- 350.000 zł – środki FP - Rezerwa Ministra.

Wydatkowano kwotę **4.714.016,06 zł**, środki niewydatkowane stanowiły kwotę 8.805,94 zł.

W 2013 r. do MUP wpłynęło 306 wniosków o przyznanie jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej, spośród których:

- 246 wniosków rozpatrzono pozytywnie;
- 60 wniosków rozpatrzono odmownie (nie miały miejsca odmowy z powodu braku środków).

W 2013 r. zawarto 246 umów o przyznanie jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej.

W sprawozdaniu MPiPS – 02 wykazano, że środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznano 244 osobom, podczas gdy faktycznie dofinansowania udzielono 246 osobom. Kierownik Działu Rynku Pracy wyjaśnił, że w pozycji 52 nie uwzględniono 2 osób, którym MUP przyznał środki na podjęcie działalności gospodarczej, a które następnie w tym samym roku dokonały zwrotu udzielonego im dofinansowania. Tym samym MUP również nie zastosował się do obowiązujących instrukcji

[Dowód: akta kontroli str. 227]

Kwota wydatkowanych środków była zgodna z kwotą podaną w sprawozdaniu MPiPS – 02.

[Dowód: akta kontroli str. 232-234]

Średnia kwota przyznanych bezrobotnemu środków - wyniosła w 2013 r. 19.162,60 zł.

Badaniem kontrolnym objęto łącznie 99 losowo wybranych teczek zawierających dokumentację związaną z zawarciem umów o dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej, co stanowiło 20,79 % ogółu zawartych umów w związku z wnioskami złożonymi w okresie objętym kontrolą. 48 umów dotyczyło wniosków złożonych w 2012 r., co stanowiło 20,86 % zawartych umów, natomiast 51 umów dotyczyło wniosków złożonych w 2013 r., co stanowiło 20,73 % zawartych umów.

[Dowód: akta kontroli str. 361-374]

Nie stwierdzono wydatkowania środków na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności.

Skontrolowana dokumentacja dotycząca 2012 r. i 2013 r. nie zawierała umów na działalność podejmowaną na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych (art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy), a dokumentacja dotycząca 2013 r. – umów podpisywanych z absolwentami centrów integracji społecznej oraz absolwentami klubów integracji społecznej, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym.

Zawartość wszystkich badanych wniosków o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej była zgodna z § 6 ust. 2 rozporządzenia I oraz rozporządzenia II. Wnioski złożone były zgodnie z właściwością miejscową, określoną w § 6 ust. 1 ww. rozporządzeń.

Wnioski były wypełnione w sposób kompletny i prawidłowy oraz podpisane przez wnioskodawców. Na wnioskach podano datę ich wpływu do MUP. Wnioskodawcy zostawili i podpisali oświadczenia, wymagane w § 6 ust. 3 i 4 ww. rozporządzeń.

Do każdego wniosku sporządzana była opinia pośrednika pracy oraz pracownika merytorycznego, w której wskazywano m. in. datę rejestracji osoby bezrobotnej oraz spełnianie warunków określonych § 7 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. rozporządzeń.

Decyzje o uwzględnieniu lub odmowie uwzględnienia wniosku o dofinansowanie podejmowane były przez Dyrektora działającego na podstawie upoważnienia Prezydenta, po zasięgnięciu opinii Komisji Oceny Wniosków.

Wnioskodawcy o pozytywnym bądź negatywnym rozpatrzeniu wniosku w okresie objętym kontrolą powiadamiani byli na piśmie w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku i innych niezbędnych do jego rozpatrzenia dokumentów. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybienia przez jednostkę kontrolowaną ww. terminu.

Przed zawarciem umów o dofinansowanie, wnioskodawcy uczestniczyli w spotkaniach informacyjnych z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej, organizowanych przez MUP przy współpracy z Urzędem Skarbowym oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

[Dowód: akta kontroli str. 310-311]

Podstawą dofinansowania jest umowa zawarta przez starostę z bezrobotnym. Umowy zostały zawarte na piśmie między bezrobotnym a działającym z upoważnienia Prezydenta, wydanego na podstawie art. 9 ust. 7 ustawy, Dyrektorem lub Zastępcą Dyrektora. Umowy zawierały zobowiązanie, o którym mowa w § 8 ust. 2 ww. rozporządzeń. Zwroty dofinansowania zostały zabezpieczone zgodnie z postanowieniami § 10 ust. 1 ww. rozporządzeń. Umowy były przez strony podpisane.

Stosowany był zapis § 10 ust. 2 rozporządzeń I i II, dotyczący określenia terminu złożenia zabezpieczenia. W przypadku zabezpieczenia w formie poręczenia, dokument „Umowa poręczenia” podpisany przez poręczyciela oraz Dyrektora, stanowił załącznik do umowy o dofinansowanie.

[Dowód: akta kontroli str. 526-531]

W badanych przypadkach przyznane beneficjentom środki na dofinansowanie nie przekroczyły, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 ustawy, wysokości 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy i zostały wypłacone w wysokości zgodnej z tymi umowami. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy – przeciętne wynagrodzenie oznacza przeciętne wynagrodzenie w poprzednim kwartale, od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 z późn. zm.)

W przypadku istotnych zmian warunków zawartej umowy, np. zmiany wysokości dofinansowania, zmiany miejsca prowadzenia działalności, zmiany terminów wymaganych umową, sporządzane były aneksy do umów.

W myśl § 1 ust. 2 ww. rozporządzeń, przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej stanowi pomoc de minimis w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006. Umowy podpisane na działalność nie obejmują sektorów i działalności określonych w art. 1 rozporządzenia Komisji (WE).

Zgodnie z § 5 ust. 3 ww. ustawy o postępowaniach w sprawach dotyczących pomocy publicznej we wszystkich przypadkach, MUP wydał beneficjentom pomocy zaświadczenie stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis. Zaświadczenia zostały wydane w terminie określonym w § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 53, poz. 354), tj. w dniu udzielenia pomocy publicznej będącej pomocą de minimis. Zaświadczenia były zgodne ze wzorem stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia oraz załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2011 r. zmieniającego rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 34, poz. 174).

Utrata statusu osoby bezrobotnej każdorazowo następowała w terminie określonym w art. 33 ust. 4 pkt 2 ustawy, tj. następnego dnia po dniu otrzymania środków na podjęcie działalności.

W kontrolowanych przypadkach rozliczenia kwot wydatkowanych środków, od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej, na poszczególne towary i usługi zostały złożone na drukach pn. „Rozliczenie wydatkowanej kwoty w ramach przyznanych środków Funduszu Pracy”. W rozliczeniach wydatków ujęte zostały zakupy

dokonane od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie na poszczególne towary i usługi ujęte w szczegółowej specyfikacji, stanowiącej załącznik do umowy. Wydatki dokumentowane były w sposób zgodny z art. 20-22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 330).

[Dowód: akta kontroli str. 547-551]

W przypadkach, gdy w rozliczeniu przedkładano dowody zakupu sprzętu używanego, sprzedający składał deklarację, iż w okresie ostatnich 7 lat sprzęt nie został zakupiony z pomocy krajowej lub wspólnotowej.

W umowach o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej każdorazowo określano termin wydatkowania otrzymanych środków. Termin ten był przez beneficjentów dotrzymywany, a w przypadku, gdy zwracali się z prośbą o przedłużenie tego terminu, sporządzano aneks do umowy.

Zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia I i II starosta, na wniosek bezrobotnego, uznawał wydatki odbiegające od zawartych w szczegółowej specyfikacji, mieszczące się w kwocie przyznanego dofinansowania, jeżeli stwierdził zasadność ich poniesienia, biorąc pod uwagę charakter działalności prowadzonej przez bezrobotnego, któremu przyznano dofinansowanie. Prezydent, w imieniu którego działa Dyrektor, akceptował (lub nie) zgłoszone zmiany. Akceptacja potwierdzana była odpowiednim zapisem w składanym oświadczeniu oraz/lub odrębnym pismem wysyłanym do bezrobotnego.

[Dowód: akta kontroli str. 545]

Umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej zawierały zobowiązanie bezrobotnego do zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego podatku, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. od towarów i usług podatku naliczonego, dotyczącego zakupionych towarów i usług w terminach określonych w § 8 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia I i II.

W przedkładanym rozliczeniu wydatkowanej kwoty, w ramach przyznaných środków, wnioskodawcy składali oświadczenie dotyczące możliwości lub braku możliwości odzyskania równowartości podatku od towarów i usług. Rozliczenie zawierało również zobowiązanie do zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego podatku naliczonego, dotyczącego zakupionych towarów i usług.

Oświadczenie dotyczące możliwości odzyskania oraz zwrotu równowartości podatku od towarów i usług osoby prowadzące działalność gospodarczą składały także podczas wizyty

kontrolnej, związanej z realizacją umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

[Dowód: akta kontroli str. 547-548]

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych stwierdzono, że w skontrolowanych przypadkach 1 osoba oświadczyła, iż ma prawo do odzyskania równowartości podatku, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług za zakupy w ramach przyznanej refundacji i będzie starać o jego uzyskanie w rozliczeniach podatkowych.

Zgodnie z § 8 ust. 5 lit. „b” rozporządzenia II, zwrot równowartości odliczonego lub zwróconego, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, podatku naliczonego dotyczącego zakupionych towarów i usług w ramach przyznanego dofinansowania, w terminie 30 dni od dnia dokonania przez urząd skarbowy zwrotu podatku na rzecz bezrobotnego – w przypadku gdy z deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od towarów i usług, w której wskazano kwotę podatku naliczonego z tego tytułu, za dany okres rozliczeniowy wynika kwota do zwrotu.

Kontrolujący ustalili, że w przypadku umowy nr A-9111-11-32/EFS/2012 z dnia 14 maja 2012 r., wnioskodawca składając rozliczenie wydatkowanej kwoty w dniu 29 czerwca 2012 r., złożył jednocześnie oświadczenie, o możliwości i zamiarze odzyskania równowartości podatku. Następnie w dniu 6 listopada 2012 r. złożył oświadczenie, że wpływ zwrotu podatku na jego konto nastąpił w dniu 3 października 2012 r. oraz, że odzyskany podatek zostanie zwrócony w terminie do 13 listopada 2012 r. Zainteresowany dostarczył do MUP potwierdzenie wykonania w dniu 12 listopada 2012 r. transakcji przelewu na konto MUP kwoty zwróconego podatku.

[Dowód: akta kontroli str. 553-566]

Z powyższego wynika, że zwrot podatku na konto MUP nastąpił z naruszeniem terminu określonego w przywołanym wyżej przepisie § 8 ust. 5 lit. „b” rozporządzenia II. W opisywanym przypadku termin ten został przekroczony o 10 dni.

Według wyjaśnień pracowników MUP, zgodnie z umową bezrobotny zobowiązał się do zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego podatku od towarów i usług podatku naliczonego dotyczącego zakupionych towarów i usług w ramach przyznanego dofinansowania. Wskazano, że terminy zwrotu określała umowa zawarta z osobą bezrobotną, a osoba bezrobotna podpisująca umowę zapoznała się z jej warunkami. Wyjaśniono, że Urząd przyjął wpłatę osoby zainteresowanej jako dokonaną prawidłowo. Nadmieniono, że w 2014 r. Urząd zmienił procedury dotyczące zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego

podatku od towarów i usług żądając deklaracji VAT-7 na potwierdzenie przypadającego terminu zwrotu.

[Dowód: akta kontroli str. 552]

W ocenie kontrolujących zaistniała sytuacja była następstwem niewystarczającej weryfikacji przez MUP wywiązywania się drugiej strony umowy z warunku dotyczącego zwrotu podatku VAT. Obowiązek dopilnowania wywiązania się strony z przywołanego zapisu umowy, podobnie jak z każdego innego zapisu wspomnianej umowy, spoczywa przede wszystkim na Urzędzie. MUP zawierając z bezrobotnym umowę o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, udziela mu środków finansowych pod określonymi w umowie warunkami, których obowiązany jest nie tylko przestrzegać jako strona umowy, lecz również dopilnować żeby druga strona umowy też ich przestrzegała. Nadmienić można, że ww. umowa sporządzona została w kształcie odpowiadającym wymogom nowego rozporządzenia i w § 4 ust. 4 zawierała zapisy odnoszące się do kwestii terminu zwrotu podatku VAT. Podkreślenia wymaga, że brak wytycznych, co do sposobu weryfikacji rozliczenia zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego podatku naliczonego, dotyczącego zakupionych towarów i usług w ramach przyznanego dofinansowania, nie zwalnia Urzędu z obowiązku dokonywania takowej weryfikacji.

Mając jednak na uwadze fakt, że MUP w 2014 r. zmienił procedury dotyczące weryfikacji poprawności zwrotu przez wnioskodawcę podatku VAT – poprzez obligowanie wnioskodawców do dostarczenia deklaracji VAT-7, potwierdzającej termin zwrotu VAT – kontrolujący nie będą udzielać dodatkowych zaleceń w zakresie funkcjonujących obecnie w MUP procedur dotyczących opisanego przedmiotu. Nie stoi to jednak w sprzeczności z tym, że MUP w dalszym ciągu winien żądać od beneficjenta umowy nr A-9111-11-32/EFS/2012 ustawowych odsetek z tytułu uchybienia terminu przewidzianego do zwrotu odzyskanego podatku VAT.

Weryfikacja wydatkowanych środków przeprowadzana jest na podstawie zbiorczego zestawienia rachunków i faktur oraz podczas kontroli realizacji warunków umowy. Zgodnie z § 9 ust. 5 rozporządzenia I i II - w § 3 umów o dofinansowanie zawarto zapis o przysługującym MUP prawie do oceny prowadzenia przez beneficjenta działalności gospodarczej i przeprowadzenia kontroli prawidłowości wykorzystania przyznaných środków. Realizując treść powyższych postanowień u beneficjentów pomocy przeprowadzane były wizyty monitorujące przed upływem terminu obowiązywania umowy.

W żadnym z skontrolowanych przypadków nie zostały zastosowane sankcje wynikające z art. 46 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zgodnie z regulaminem dotyczącym przyznawania dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej zawarto zapis, że „prowadzenie działalności gospodarczej przez 12 miesięcy w MUP potwierdzone jest zaświadczeniem z ZUS o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz sprawozdaniem z miesięcznych przychodów i rozchodów za okres 12 miesięcy”. W regulaminie MUP zastrzega sobie również prawo do żądania innych, niewymienionych dokumentów, potwierdzających faktyczne prowadzenie działalności przez okres co najmniej 12 miesięcy.

Weryfikacja ww. dokumentów pozwalała na ocenę prawidłowości wykonywania warunków umowy, w szczególności spełniania warunku prowadzenia działalności przez okres co najmniej 12 miesięcy, tym samym wypełniony został zapis § 9 ust. 5 Rozporządzeń I i II.

Kontrolującym przedstawiono dokumenty, z których wynika, że spośród 230 osób, które w 2012 r. otrzymały środki FP na dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, 193 prowadziło działalność po upływie 12 miesięcy, zatem efektywność zatrudnieniowa wyniosła 83,91 %.

[Dowód: akta kontroli str. 571]

Wobec braku uchybień i nieprawidłowości odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

Kontrolujący na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy zwracają jednak uwagę na konieczność sporządzania sprawozdań MPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób rzetelny i zgodny ze stanem faktycznym. Zasadnym jest także zobowiązanie beneficjenta umowy nr A-9111-11-32/EFS/2012 do uiszczenia ustawowych odsetek z tytułu uchybienia terminu przewidzianego do zwrotu odzyskanego podatku VAT. Ponadto ujednolicenia wymagają kryteria akceptowania wydatków wskazywanych w kalkulacjach kosztów zawartych we wnioskach, w taki sposób, aby standard przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej był jednakowy w stosunku do wszystkich wnioskodawców. Niemniej jednak powyższe uwagi nie miały wpływu na ocenę kontrolowanej jednostki.

Pouczenie

Zgodnie z art. 113 ust. 1 – 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.):

1. Wojewoda, w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 111, może przekazać jednostce kontrolowanej zalecenia, pouczenia oraz może zgłaszać uwagi i wnioski.
2. **Jednostka kontrolowana może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia.**
3. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
4. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
5. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
Krzemiński
Radosław Krzemiński

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
P. Wojciechowicz
Paulina Wojciechowicz

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Macina
Genowefa Macina

Edyta Jędrzejewska
Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Edyta Jędrzejewska
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie